

Broj 1, 2014g.

NASLOVNICA

SADRŽAJ

INTERVJU S POVODOM

KRITIKA

MANIFESTACIJE

STUDENTSKA SCENA

ESEJI

IZ STRUKE ZA STRUKU

IZDAVAČKA DJELATNOST

i. [Ban, Brankica Slavonski tonski idiomi](#)

Mr.sc. Brankica Ban, viši predavač

Umjetnička akademija u Osijeku

brankica.ban@uaos.hr

Drenjančević, Zdravko *Slavonski tonski idiomi*. Ars academica, Osijek 2013.

Slavonski tonski idiomi – doprinos tradicijskoj glazbi Slavonije

Znanstveno-stručna publikacija *Slavonski tonski idiomi*, mr. sc. Zdravka Drenjančevića (Ars academica, Osijek 2013.) je suvremeno, atraktivno i decentno opremljeno djelo koje u svom sadržaju obuhvaća temeljitu problemsku analizu struke, aludirajući na prepoznatljivost pojedinih „idioma“ kao pojmova slavanskog identiteta.

Autor kroz istraživanje glazbenih posebnosti stanovništva Istočne Hrvatske obrađuje osobine slavonske tradicijske glazbe (s posebnim naglaskom na pitanju tonske građe vokalnih folklornih napjeva). Uvodni dio knjige donosi prikaz građe kojom se autor služi prilikom analize. To su tri zbirke slavonskih narodnih napjeva: *Il' pjevajte ili zasvirajte* (Mihael Ferić), *Maramica s granama* (Duško Topić) i *Gori lampa nasrid Vinkovaca* (Julije Njikoš). Centralni dio rada sadrži analizu izabranih notnih primjera. Naime, u uvodnom dijelu autor izdvaja ključne elemente značajne za određivanje tonskih nizova (na primjer broj tonova obuhvaća tonove različitih apsolutnih visina unutar prve oktave, tako se javljaju bitonika, tritonika, tetratonika...). Analiza odnosa među tonovima (polustupnjevi i cijeli stupnjevi) oslanja se na specifične intervalske pomake (tipa povećana sekunda, lidijska kvarta...) te se zapaža

što za njega, kao autora znači „status tona“ unutar napjeva (podrazumijeva određivanje pripadnosti pojedinog tona temeljnim tonovima). Drenjančević, osim toga, obuhvaća analizu vokalnih napjeva te vokalnih odlomaka (ukoliko se radi o vokalno-instrumentalnim zapisima). U tim primjerima pronalazi karakteristične ljestvične obrasce. Najčešći ljestvični obrazac, koji se pojavljuje unutar nizova sadrži durske osobine. Autor izdvaja i obrasce s molskim te istarskim, frigijskim, lidijskim, miksolidijskim i orijentalnim osobinama. U četvrtom poglavlju rada autor se posvetio analizi karakterističnih intervalskih pomaka unutar melodije. Za tu je uporabu izdvojio pomake male, velike i povećane sekunde; zatim male i velike terce te smanjene kvinte.

Posebno zanimljiv odlomak knjige predstavlja autorova analiza umjetničkih kompozicija (nastalih na idiomima slavonske folklorne glazbe). Prisutnost tradicijskih elemenata u tim kompozicijama tražio je preko tonske građe, odnosno u izvedenim tonskim nizovima tih skladbi. Od identičnih tonskih nizova, zastupljenih u narodnoj i umjetničkoj glazbi Drenjančević tako izdvaja dursku i molsku pentatoniku, dursku heksatoniku, miksolidijsku, dursku i molsku heptatoniku te dursku nonatoniku. Iako nisu prisutni u izvornoj verziji, pojedini ljestvični obrasci narodnih napjeva zastupljeni su u raznim kombinacijama unutar zbornih kompozicija. U završnom dijelu teksta autor objedinjuje elemente svojstvene slavonskoj tradicijskoj i umjetničkoj glazbi (nastaloj pod utjecajem glazbene tradicije).

Knjiga Zdravka Drenjančevića temeljito i iscrpno obrađuje osobine slavonske tradicijske glazbe otvarajući nove mogućnosti pristupa obradi tradicijske glazbe uopće pa ju treba promatrati kao izraz jezika nove generacije mladih istraživača. Ova knjiga pridonosi razvoju znanosti i glazbene teorije, kao i etnomuzikologije. Osim toga primjenjiva je i u konkretnoj glazbenoj praksi budućih nastavnika.

